

ERASMUS 2021-2027 – az Európai Unió új, oktatási, képzési, ifjúsági és sportprogramja

ERASMUS 2021-2027 – the new Union programme for education, training, youth and sport

Szitáné dr. Kazai Ágnes

Semmelweis Egyetem, Innovációs Központ

kazaiagnes@semmelweis-univ.hu

Initially submitted Sept 10, 2020; accepted for publication Sept.28, 2020

Abstract:

In May 2018, the European Commission released its proposal for the next Erasmus programme with a doubling of the budget to 30 billion euros for the period 2021-2027.

The new programme will ensure the continuation of the Erasmus+ programme for education, training, youth and sport.

The Erasmus programme 2021-2027 will focus on inclusiveness and reaching more young people from disadvantaged backgrounds.

The next programme will maintain the same basic structure as the previous one with 3 key actions (KA):

- KA1 will cater for learning mobility;
- KA2 will focus on cooperation among organisations and institutions;
- KA3 will support policy development and cooperation.

The objectives will also be pursued through Jean Monnet actions.

Kulcsszavak: Erasmus, mobilitás, oktatás és képzés, ifjúság, kulcsakciók

Keywords: Erasmus, mobility, education and training, youth, key action

1. Előzmények

Az Erasmus+ az Európai Unió 2014 és 2020 között megvalósuló programja, amely egyesíti az oktatást, a képzést, az ifjúsági területet és a sportot is magában foglaló, korábbi támogatásokat. Az Erasmus+ és elődei a legsikeresebb uniós támogatások közé tartoznak, amelyek 1987. óta nyújtanak lehetőséget a külföldi tapasztalatszerzésre alapvetően az ifjúság számára. A jelenlegi program keretében az Unióban élő fiatalok közel 4%-a folytathat tanulmányokat, vehet részt képzésben, vállalhat munkát vagy végezhet önkéntes tevékenységet más országban. Az Erasmus+hoz csatlakozott államok száma az 1987. évi 11-ről mára már 34-re emelkedett (az EU tagállamai mellett kiterjed Izlandra, Liechtensteinre, Norvégiára, Észak-Macedóniára, Szerbiára és Törökországra is). A program emellett nyitva áll más partnerországok számára is.

Az Erasmus+ program tehát magában foglalja valamennyi, korábbi uniós oktatás-, szakképzés- és ifjúságtámogatási rendszert, így az egész életen át tartó tanulás programját (Erasmus, Leonardo da Vinci, Comenius, Grundtvig), a Fiatalok lendületben elnevezésű, valamint öt, másik, nemzetközi, együttműködési programot (Erasmus Mundus, Tempus, Alfa, Edulink és az iparosodott országokkal folytatott kooperáció). A jelenlegi program keretében először nyílik lehetőség a sport támogatására is.

A korábbi támogatások integrációjának eredményeként a pályázók jobban átláthatják a rendelkezésre álló finanszírozási lehetőségeket, és az egyszerűsített rendszerben könnyebben tudnak forrásokhoz jutni.

Az Erasmus+ keretében összesen mintegy 14,7 Mrd € áll rendelkezésre, az alábbi célokra:

A) Az egyének tanulási célú mobilitása

A diákok, gyakornokok, tanárok és egyéb oktatói személyzet, valamint a csereprogramban részt vevő fiatalok, ifjúsági vezetők és önkéntesek mobilitási lehetőségeinek ösztönzése.

B) Együttműködés az innováció és a helyes gyakorlatok cseréje terén

Az oktatási, képzési és ifjúságpolitikai intézmények, szervezetek és a munka világa közötti partnerségi kapcsolatok kialakítása és fejlesztése.

C) A szakpolitikai reform támogatása

Az oktatási, képzési és ifjúságpolitikai reformhoz szükséges szakpolitikai párbeszéd és adatgyűjtés finanszírozása.

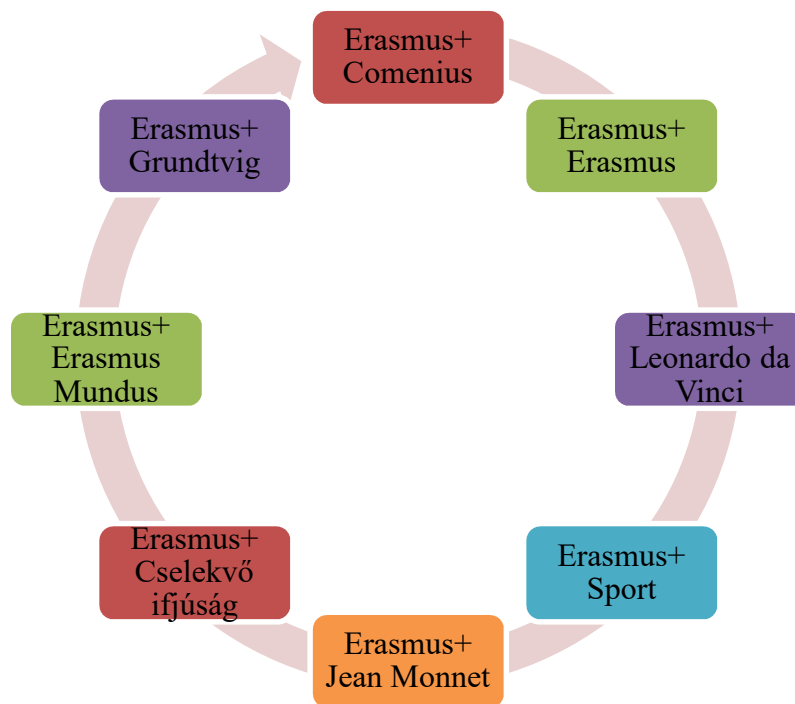
D) Sport

A sport területén való együttműködés céljait az alábbi, országokon átívelő tevékenységek révén valósítják meg:

- a) az együttműködési partnerségek finanszírozása;*
- b) több ország részvételével megrendezett európai nonprofit sportesemények támogatása;*
- c) a szakpolitikák kidolgozását segítő adatok összegyűjtése;*
- d) párbeszéd az érdekelt európai felekkel.*

Az Európai Bizottság fontosnak tartotta, hogy a jelenlegi programot az érintettek a korábban már megismert, „erős márkánévvel” társítsák, ezért javasolta az Erasmus+ fogalom használatát a részprogramok esetében, a következők szerint:

1. ábra. Az Erasmus+ (2014-2020) alprogramjai

- *Erasmus+ Comenius*: az iskolai oktatás területével kapcsolatos tevékenységek;
- *Erasmus+ Erasmus*: a felsőoktatás területére irányuló beavatkozások;
- *Erasmus+ Erasmus Mundus*: közös mesterképzéseket elősegítő intézkedések;
- *Erasmus+ Leonardo da Vinci*: a szakképzés területét érintő tevékenységek;
- *Erasmus+ Grundtvig*: a felnőttképzést erősítő támogatások;
- *Erasmus+ Cselekvő ifjúság*: az ifjúság formális és informális tanulását segítő intézkedések;
- *Erasmus+ Jean Monnet*: az európai uniós tanulmányokhoz kapcsolódó tevékenységek;
- *Erasmus+ Sport*: a sport területével összefüggő támogatások.¹

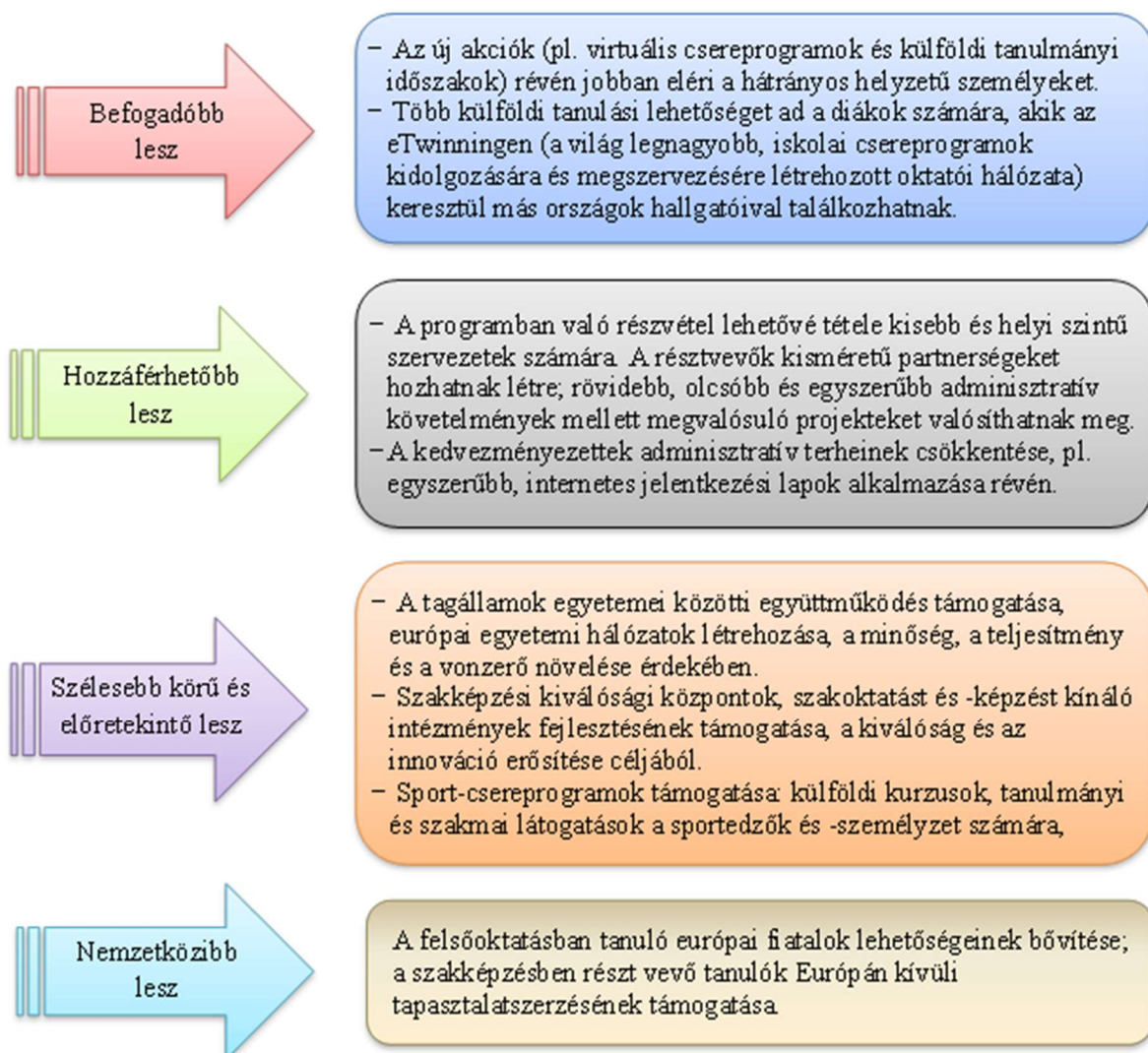
Az egyetemek és más, képzési intézmények mellett 2014-től az új, innovatív partnerségek is támogatásban részesülhetnek: az ún. tudásfejlesztési és az ágazati szakképzettség-fejlesztési szövetségek az oktatás és a munka világa közötti együttműködések kiépítésére szolgálnak azáltal, hogy a felsőoktatási intézmények, a képzést nyújtó szolgáltatók és a vállalkozások számára lehetővé teszik az innováció és a vállalkozási készség előmozdítását, valamint új tantervek és képzések kidolgozását a készségek terén mutatkozó hiányosságok kezelésére.

A sport területén olyan, transznacionális projektek állnak a középpontban, amelyek a közösségi, szervezett sporttevékenység támogatására, a határokon átnyúló kihívások (pl. a mérkőzések eredményének tiltott befolyásolása, a dopping, az erőszak és a rasszizmus) kezelésére, valamint a jó kormányzás, a nemek közötti egyenlőség, a társadalmi befogadás és az életkortól független testmozgás ösztönzésére irányulnak.

2. Az Erasmus 2021-2027 program célkitűzései

Az Európai Bizottság 2018 májusában terjesztette elő az új, a korábbinál ambiciózusabb Erasmus programról szóló javaslatát.² A Bizottság várakozása szerint a következő 7 éves tervezési időszakra szóló program a korábbiaknál befogadóbbá, nemzetközibbé és a legkülönbözőbb háttérrel rendelkező személyek számára is hozzáférhetőbbé válik majd.^{3,4}

2. ábra. Az Erasmus 2021-2027 jellemzői

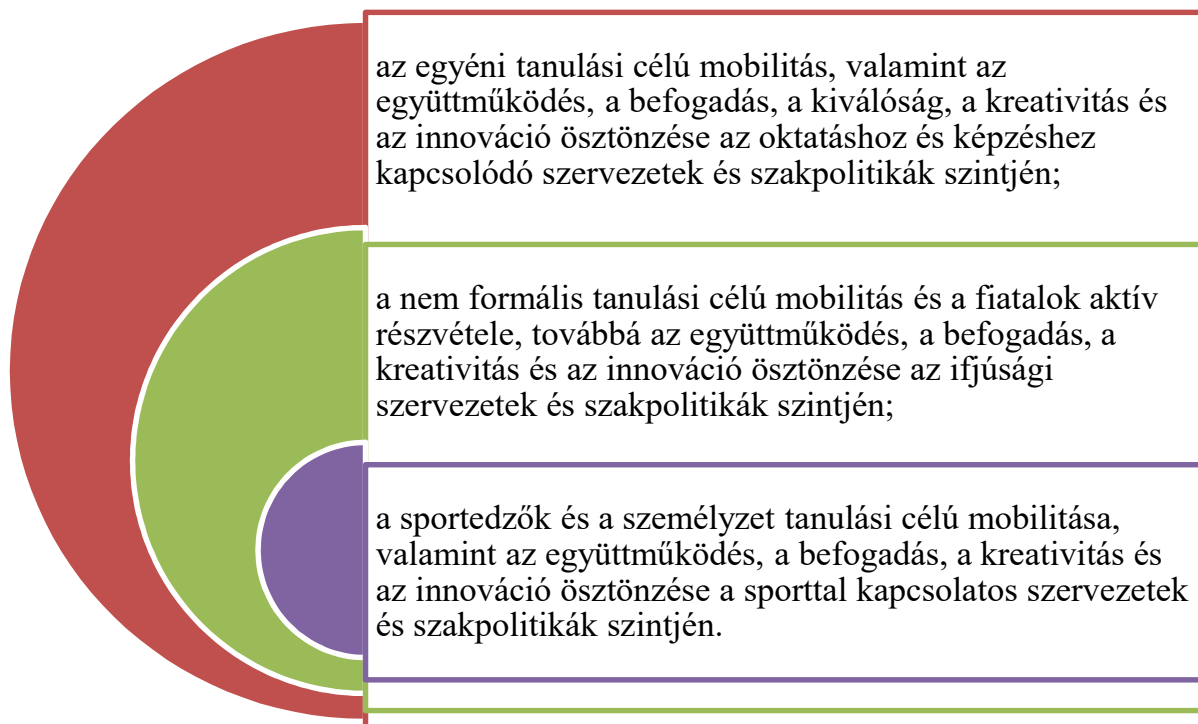

A hivatkozott rendelettervezet megállapítja a program általános és egyedi célkitűzéseit, a 2021–2027 közötti időszakra szóló költségvetést, az uniós támogatás formáit, valamint az e finanszírozás nyújtására vonatkozó szabályokat.

3. ábra. Az Erasmus 2021-2027 általános célkitűzései

4. ábra. Az Erasmus 2021-2027 egyedi célkitűzései

3. Az Erasmus 2021-2027 program tervezett felépítése és fő intézkedései

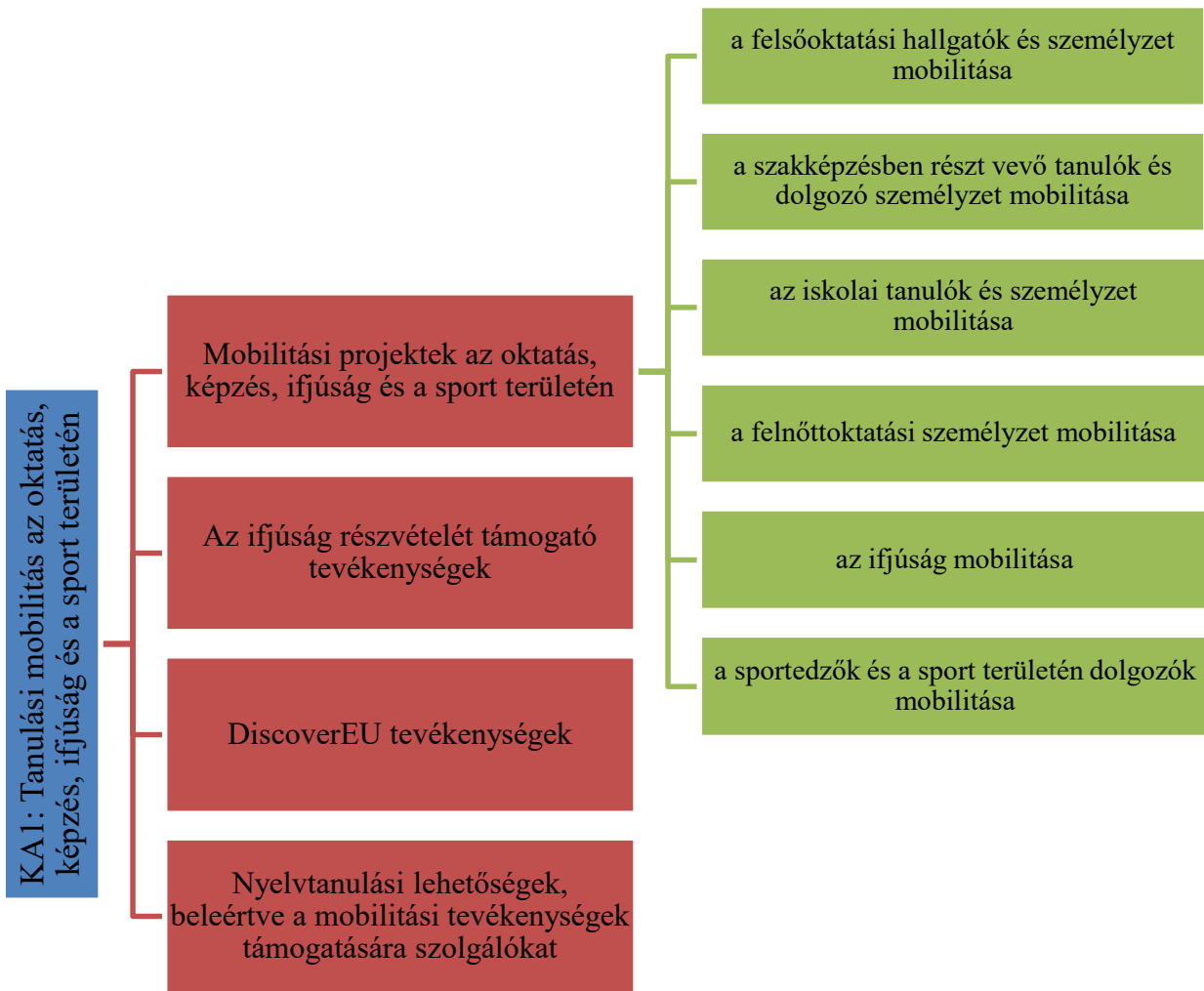
Az Erasmus program általános szerkezete alapvetően nem változik; a bizottsági javaslat a korábbiakhoz képest néhány módosítást és kiegészítést kíván bevezetni. A program 3 fő intézkedést (kulcsakciót) foglal magában az alábbiak szerint.

5. ábra. Az Erasmus 2021-2027 kulcsakciói

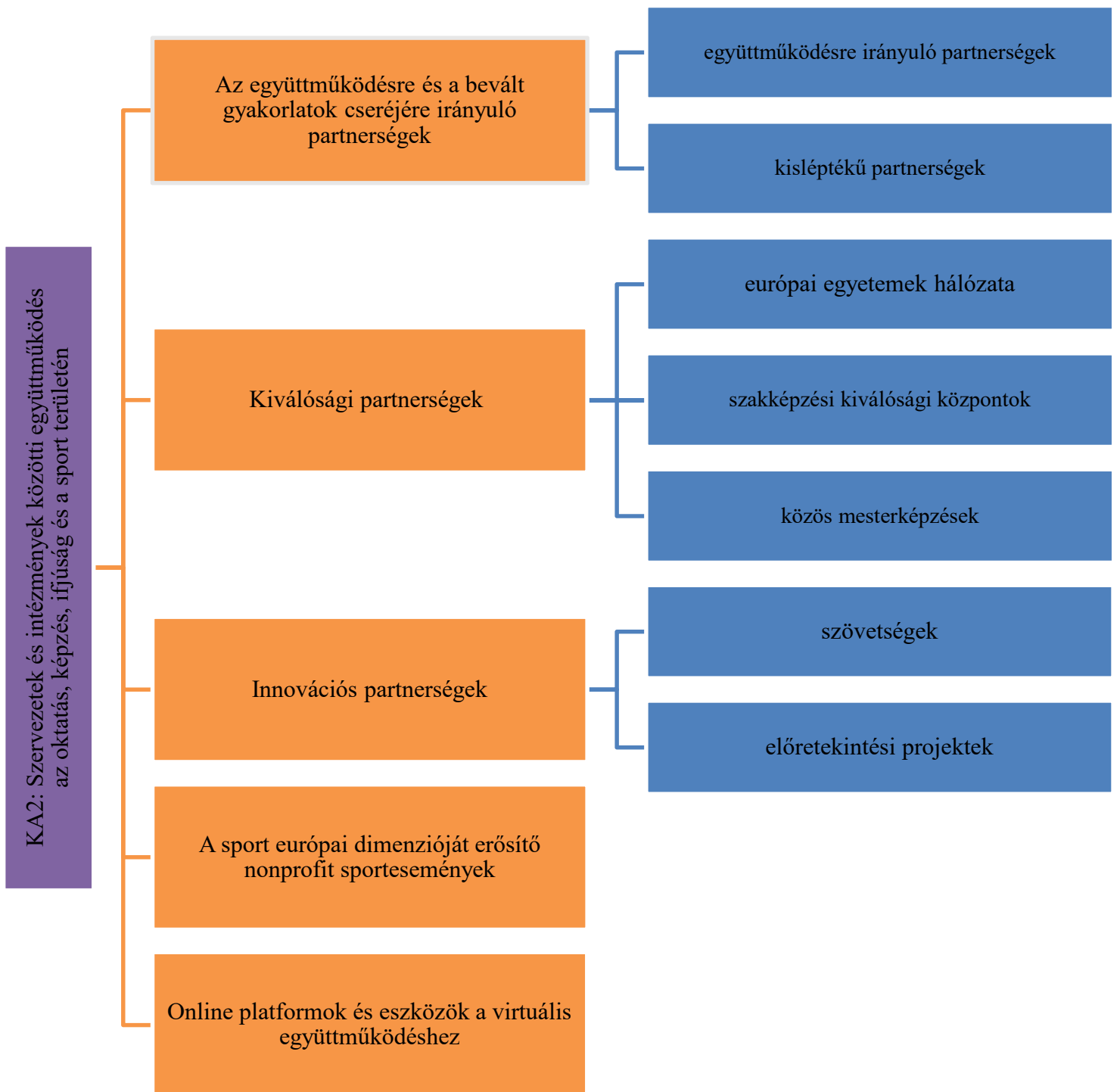

Az egyes kulcsakciók keretében támogatható intézkedések a következők.⁵

6. ábra. Az első kulcsakció (KA1) intézkedései

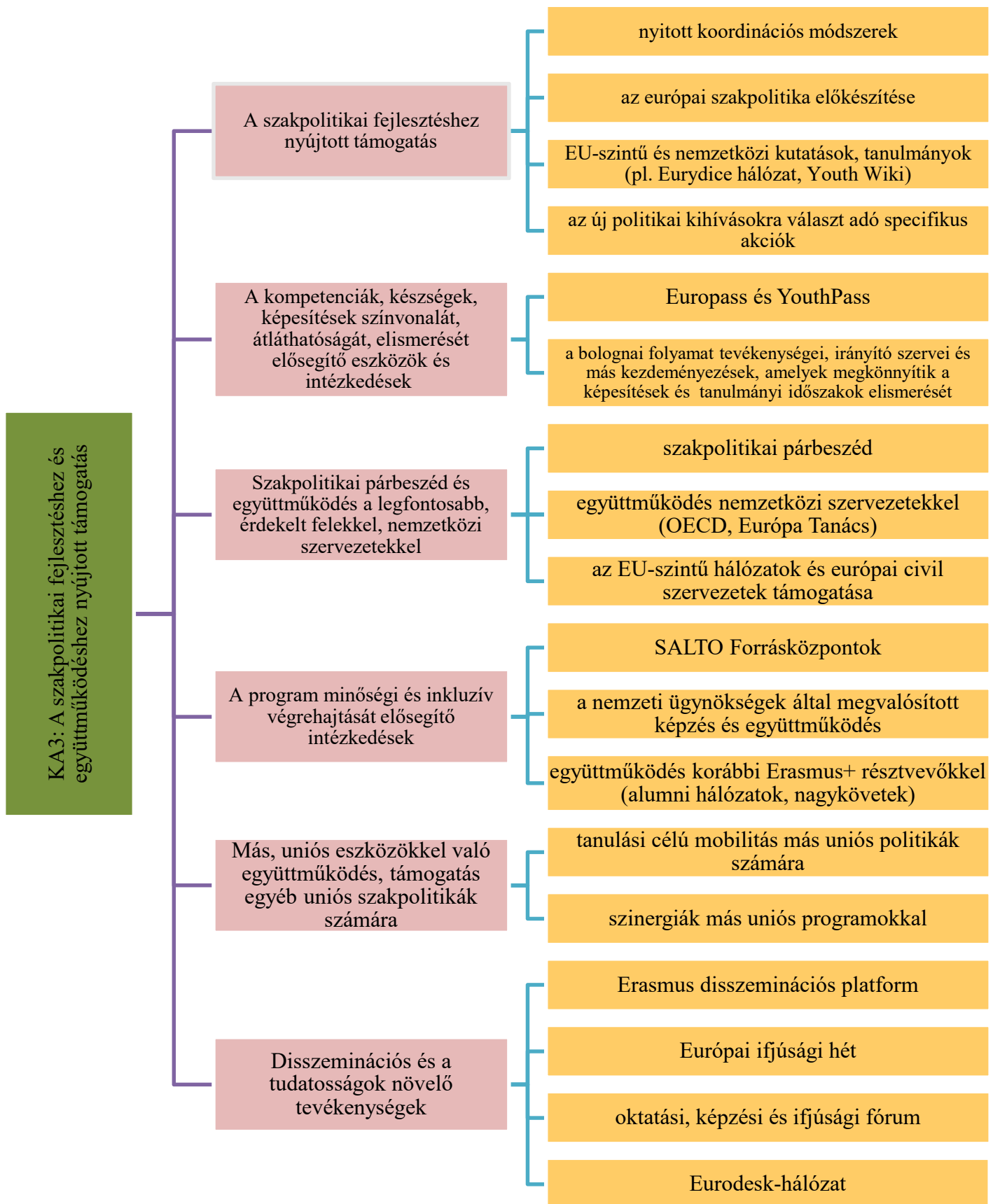

7. ábra. A második kulcsakció (KA2) intézkedései

8. ábra. A harmadik kulcsakció (KA3) intézkedései

9. ábra. Jean Monnet akciók

Jean Monnet akciók a felsőoktatás terén

Jean Monnet akciók az oktatás és képzés más területein

A következő, európai érdekű célt képviselő intézmények támogatása

- az Európai Egyetemi Intézet (Firenze, beleértve annak transznacionális kormányzással foglalkozó tagozatát is);
- az Európa Tanulmányok Szakkollégiuma (Brugge és Natolin);
- az Európai Közigazgatási Intézet (Maastricht);
- az Európai Jogi Akadémia (Trier);
- az Európai Ügynökség a Sajátos Nevelési Igényű Tanulókért és az Inkluzív Oktatásért (Odense);
- az Európa-tanulmányok Nemzetközi Központja (Nizza).

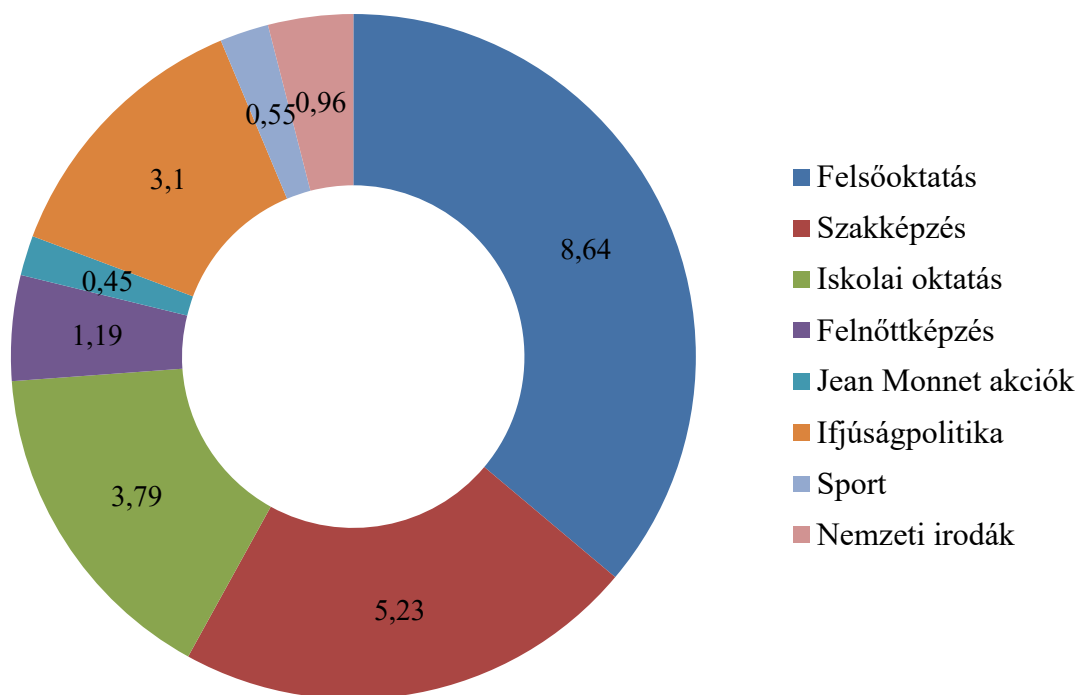
4. Az Erasmus 2021-2027 program javasolt költségvetése⁶

A 2018 májusában közzétett rendelettervezet értelmében, a 2021 és 2027 közötti időszakra vonatkozó uniós költségvetésben megkétszereződik az Erasmus büdzséje. A Bizottság a következő javaslatot tette a 30 Mrd € összértékű keret indikatív felosztására⁷:

- 24,94 €-t az oktatás és képzés terén végrehajtandó tevékenységekre kell fordítani, amely összegből juttatni kell
  - legalább 8,64 Mrd €-t a felsőoktatási tevékenységekre;
  - legalább 5,23 Mrd €-t a szakképzési tevékenységekre;
  - legalább 3,79 Mrd €-t iskolai oktatási tevékenységekre;
  - legalább 1,19 Mrd €-t felnőttoktatási tevékenységekre;
  - 0,45 Mrd €-t Jean Monnet akciókra;
- 3,1 Mrd €-t az ifjúságpolitika terén végrehajtandó tevékenységekre;
- 0,55 Mrd €-t a sport terén végrehajtandó tevékenységekre és
- legalább 0,96 Mrd €-t a nemzeti irodák működési költségeihez való hozzájárulásként kell elkülöníteni.

A fenti összegek nem adják ki a 30 Mrd €-t, de ez nem jelent számszaki hibát, hiszen a javaslatban több tevékenység esetében is a jelzett értéknél a „legalább” megjegyzés szerepel, azaz nincs akadálya annak, hogy a végleges támogatások meghaladják majd ezeket a minimumokat. A program költségvetésének tervezett felosztását a következő ábra szemlélteti.

10. ábra. Az Erasmus 2021-2027 program javasolt költségvetése

Az Erasmus sikerét és fontosságát jelzi az a tény, hogy – mint ahogy már a korábbiakban szó volt róla – az Európai Bizottság a 2021-2027-es uniós költségvetési ciklusban megdupláznia javasolta a program finanszírozását. (Az Európai Parlament eredetileg ennél nagyobb arányban – 45 Mrd €-ra kívánta növelni a költségvetést.)

A költség emelésével párhuzamosan, a Bizottság a kedvezményezettek körét is bővítené, így – a várakozások szerint – 12 millió személy támogatása válna lehetővé 2021 és 2027 között, ami a jelenlegi ciklusban regisztrált résztvevők számának háromszorosát jelentené.

E lehetőség a diákok mellett a gyakornokok, az oktatók, a trénerok, az ifjúságsegítők, a sportedzők és a szakképzésben résztvevők előtt is nyitott lesz. Újdonság, hogy a hátrányos helyzetű fiatalok növekvő számban vehetnének részt a csereprogramban. Emellett utazási tapasztalatokkal is erősítenék az európai identitást a DiscoverEU elnevezésű új kezdeményezés révén.

Az 1. táblázat összehasonlítja, a 10. ábra pedig szemlélteti a jelenlegi és a jövőbeni program fő területei közötti elosztást.

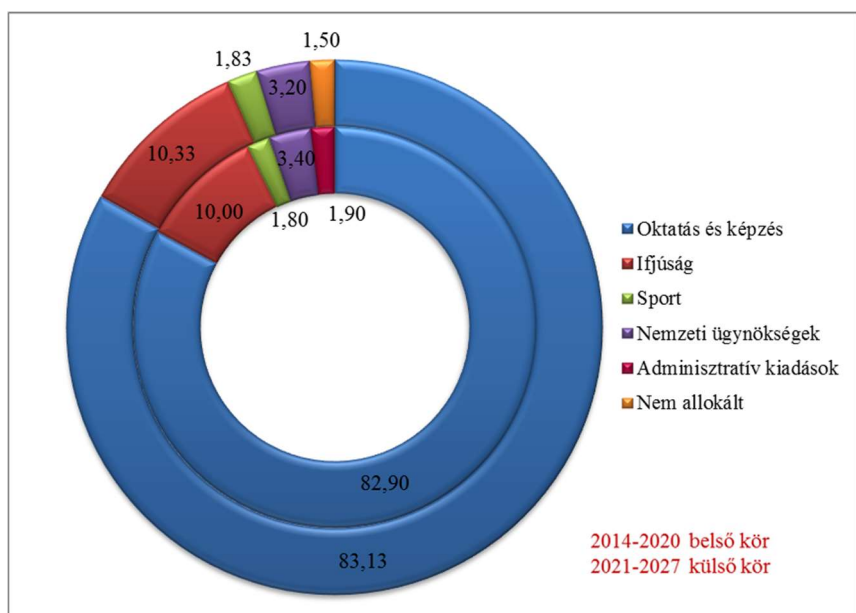
1. táblázat. Az Erasmus+ és az Erasmus 2021-2027 programok költségvetésének összehasonlítása⁸

Időszak	2014-2020	2021-2027	
Szektorok	A teljes költségvetés %-ában	A teljes költségvetés %-ában	Abszolút érték, Mrd € (az EB javaslata szerint)
Oktatás és képzés	82,90*	~83,13*	24,94
Ifjúság	10,00	~10,33	3,10
Sport	1,80	~1,83	0,55
Nemzeti ügynökségek	3,40	~3,20	0,96
Adminisztratív kiadások	1,90	n/a	n/a
Nem allokált	n/a	~1,50	0,45**
Összesen	100,00	100,00	30,00

*A bizottsági javaslat a Jean Monnet akciókat a program oktatás és képzés szektorához rendeli, viszont a Diákhitelgarancia-eszközt nem támogatja a jövőben. E körülmények miatt a két időszak költségvetési allokációja nem hasonlítható össze teljes mértékben.

**A bizottsági javaslat 14. cikke nem mondja ki egyértelműen, hogy 450 M €-t az adminisztratív kiadásokra kell fordítani, de a javaslatot kísérő Legislative Financial Statement ezt tartalmazza.

11. ábra. Az Erasmus+ és az Erasmus 2021-2027 programok költségvetésének összehasonlítása

A fenti összehasonlítás alapján megállapítható, hogy döntően nem változik a finanszírozás egyes szektorok közötti megoszlása. A költségvetés több mint 83%-át az oktatásra és képzésre (E&T) kell majd fordítani; ez az arány valamelyest nagyobb, mint a megelőző programban.

Az ifjúsági programokra tervezett költség súlya csak kis mértékben emelkedik, ugyanakkor az abszolút összegek nagyobb növekedésnek felelnek meg. Az emelkedés már csak azért is jelentősebb, mert a jelenlegi programban az ifjúsági szektor forrásai magukban foglalják az Európai Önkéntes Szolgálat (European Voluntary Service, EVC) támogatását. Ugyanakkor, a bizottsági javaslat szerint, az EVC jelenlegi formájában megszűnik, és feladatait Európai Szolidaritási Testület (European Solidarity Corps, ESC) veszi át. Az ESC önálló program lesz, amely külön, 1,26 Mrd € összegű költségvetéssel gazdálkodik majd.

A sportterülete részesedése minimális mértékben növekszik (1,8%-ról 1,83%-ra).

Az E&T szektor 4 különálló területet fed le:

- a felsőoktatást;
- a szakoktatást, szakképzést (VET);
- iskolai oktatást és
- a felnőttképzést.

Az előző programozási időszakhoz hasonlóan, a bizottsági javaslat 14. cikke minimális előírányzatokat állapít meg az E&T szektoron belüli tevékenységekre, vagyis olyan összegeket, amelyeket az adott területnek biztosítani kell. A minimumok meghatározása egyben rugalmasságot is jelent a program végrehajtása során. A 2. táblázat összehasonlítja, a 12. és a 13. ábra pedig szemlélteti az E&T 4 területének minimális előírányzatait a jelenlegi és a jövőbeni programban, az E&T, valamint a teljes költségvetés százalékában.

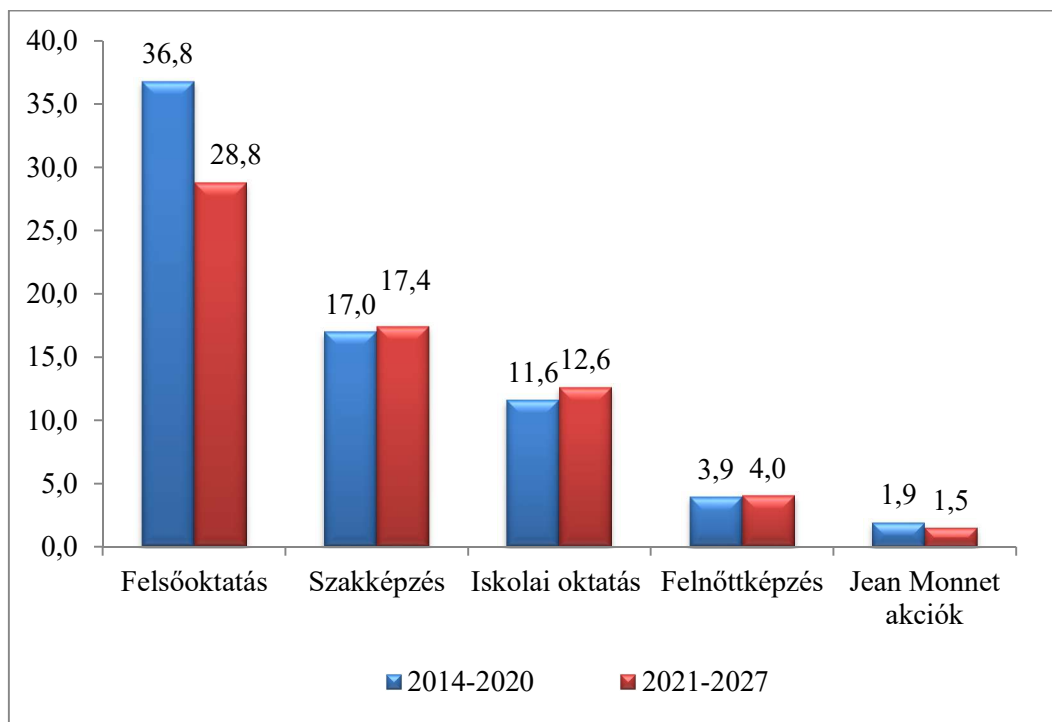
2. táblázat. Az Erasmus+ és az Erasmus 2021-2027 programok minimális előírányzatai az E&T szektorban⁹

Időszak	2014-2020	2021-2027	2014-2020	2021-2027
E&T	%		A teljes költségvetés %-ában	
			Az E&T %-ában	
Oktatás és képzés	82,9*	83,1	100,0	100,0
Felsőoktatás	36,8**	28,8	43,0	34,6
Szakképzés	17,0	17,4	22,0	21,0
Iskolai oktatás	11,6	12,6	15,0	15,2
Felnőttképzés	3,9	4,0	5,0	4,8
Jean Monnet akciók	1,9	1,5	nem része az E&T költségvetésének	1,8
Nem allokált E&T			15,0	22,6

* A bizottsági javaslat a Jean Monnet akciókat az E&T-hez sorolja, viszont a Diákhitelgarancia-eszközt nem támogatja a jövőben. Mivel mindkét tevékenység az E&T-hez kapcsolódik, a két időszak összehasonlíthatósága érdekében a jelzett adat tartalmazza e két terület támogatását.

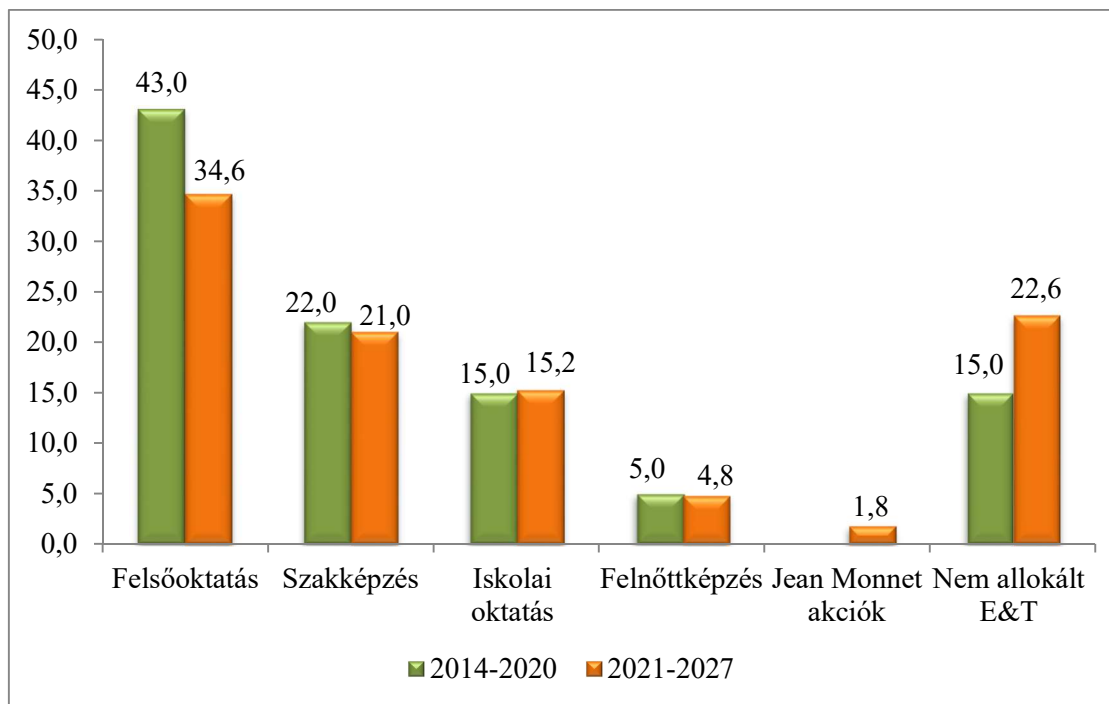
** A jelölt adat magában foglalja a Diákhitelgarancia-eszköz támogatására fordított összeget, mivel annak felhasználására teljes mértékben a felsőoktatásban került sor.

12. ábra. Az E&T szektor minimális előirányzatainak összehasonlítása a teljes költségvetés százalékában az Erasmus+ és az Erasmus 2021-2027 programokban

A felnőtt- és a szakképzés, valamint a Jean Monnet akciók részaránya lényegesen nem változik a teljes költségvetés egészére vonatkoztatva, az utóbbi mutat enyhe csökkenést. Az iskolai oktatás súlyának növekedése 1%-os. A legszembetűnőbb változás a felsőoktatás esetében figyelhető meg; a csökkenés 8%-os.

13. ábra. Az E&T részterületek minimális előirányzatainak összehasonlítása a teljes E&T szektor százalékában az Erasmus+ és az Erasmus 2021-2027 programokban

A felnőtt- és szakképzés, valamint az iskolai oktatás E&T szektoron belüli részarányai jelentősen nem változtak, miközben a felsőoktatás „vesztése” e tekintetben is jelentős, több mint 8%-os. Ugyanakkor, az egyik terület számára sem kiosztott (minimum) költségvetés aránya a 2014-2020 közötti 15% -ról a következő programozási periódusban 22,6%-ra nő, ami nagyobb rugalmasságot biztosít a Bizottság számára a végrehajtásban, miközben csökken más döntéshozók befolyása a tevékenységek közötti megoszlásra.

5. Harmadik országok részvétele az Erasmus 2021-2027 programban

A javaslat 16. cikke rögzíti, hogy a harmadik országok milyen feltételek és kötelezettségek mellett vehetnek részt – társult tagként – a programban. Az ún. harmadik országok csoportjába a következők tartoznak:

- az Európai Szabadkereskedelmi Társulás (EFTA) azon országai, amelyek tagjai az Európai Gazdasági Térségnek (EGT) is;
- a vonatkozó keret-megállapodásokban, társulási tanácsi határozatokban vagy más megállapodásokban meghatározott alapelvekkel, általános és egyedi feltételekkel összhangban
  - az Unióhoz csatlakozó;
  - a tagjelölt;
  - a potenciális tagjelölt, valamint
  - az európai szomszédságpolitika hatálya alá tartozó országok;
- további, harmadik országok egyedi megállapodásokban meghatározott feltételekkel összhangban, feltéve, hogy e megállapodások
  - méltányos egyensúlyt biztosítanak a részt vevő ország hozzájárulásai és a neki biztosított juttatások tekintetében;

- meghatározzák a programban való részvétel feltételeit, így a pénzügyi hozzájárulások számítási módját és az adminisztratív kiadásokat;
- nem adnak a programra vonatkozó döntéshozatali jogkört az érintett ország számára;
- biztosítják az Unió jogát a megfelelő pénzgzdálkodáshoz és pénzügyi érdekeinek védelméhez.

6. Új és megszűnő intézkedések kulcsakciók szerint^{10,11,12}

6.1. Tanulási célú mobilitás (KA1)

Az első kulcsakció keretében eddig támogatott tevékenységek alapvetően megmaradnak, sőt kiegészülnek az iskolai tanulók egyéni jellegű mobilitásával is. E mobilitási típus ösztönzésére az eddigiekben csak korlátozott mértékben volt lehetőség, mégpedig az iskolai partnerségek (korábbi KA2) keretében. Mindez azt is jelenti, hogy valamennyi mobilitási tevékenység a KA1 „ernyője” alá került.

A jövőben – az „európai dimenzió” fejlesztése érdekében – az első kulcsakció támogatni fogja

- a rövid távú diákcsere-programokat és
- a tanulók hosszú távú egyéni mobilitását.

Mint a korábbiakban már szó volt róla, a bizottsági javaslat nem támogatja a jövőben Diákhitelgarancia-eszközt. A döntést több tényező is indokolta. Az érdekelt felekkel folytatott előzetes egyeztetések hangsúlyozták, hogy az eszköz alkalmazása az előző programidőszakban csak korlátozott hozzáadott értékkel bírt, problémák jelentkeztek a felvétellel kapcsolatban, vagyis összességében nem váltotta be a hozzá fűzött reményeket. Az eszköz korábbi, elkülönített költségvetése megjelenik a felsőoktatás büdtségében.

A **DiscoverEU**¹³ tevékenységek célja, hogy lehetővé tegyék az éppen 18 éves személyek számára, hogy egyénileg vagy csoportos formában az EU egy vagy több tagországába utazzanak. E fellépés olyan, informális oktatási tevékenységet jelent, amely révén a fiatalok magukévá teszik az Unióhoz való tartozás érzését, és felfedezik annak kulturális sokszínűségét. A sikeres pályázók utazási utalványt kapnak, amellyel – leginkább vasúton – eljuthatnak a kontinens legkülönbözőbb pontjaira. A program keretében a hátrányos helyzetű fiatalokat prioritásként kezelik, és a fogyatékossággal élők sincsenek kizárva az utazásokból: számukra személyre szóló segítségek nyújtanak a szervezők.

Az **Európai diákigazolvány**¹⁴ az Európai Bizottság egyik, az Európai Oktatási Térség megteremtésére irányuló kezdeményezése, amelynek célja egy online, egyablakos ügyintézési rendszer kialakítása, amelyen keresztül a diákok a mobilitási időszakuk alatt felmerülő, valamennyi adminisztratív teendőjüket el tudják majd intézni. A rendszer mobilalkalmazással fog

<http://www.kaleidoscopehistory.hu>

Szalayné Kazay Ágnes

működni, és a tervek szerint 2021-ben valósul meg. A részt vevő felsőoktatási intézmények az „Erasmus papírok nélkül” hálózaton keresztül osztják majd meg a hallgatói mobilitással kapcsolatos adatokat.

6.2. Szervezetek és intézmények közötti együttműködés (KA2)

A második kulcsakció keretében a jövőben lehetőség nyílik az együttműködést és a gyakorlatok cseréjét célzó, kisléptékű partnerségek támogatására. Mindez újdonságnak számít, hiszen a bizottsági javaslat megjelenése előtt e terv – másokkal ellentétben – nem volt ismert a közvélemény számára. E partnerségek a programhoz való hozzáférés szélesítését célozzák, a csökkenő adminisztratív előírások lehetővé teszik új, kisebb szervezetek részvételét ezekben az akciókban. A KA2 nemzeti tevékenységeket is finanszíroz majd, amitől a hátrányos helyzetű csoportok erőteljesebb bevonását várják.

Mint már korábban szó volt róla, a KA2 támogatja majd a kiválósági, valamint az innovációs partnerségeket. A bizottsági javaslat a kiválósági partnerségek között említi

- az európai egyetemek hálózatát;
- a szakképzési kiválósági központokat és
- a közös mesterképzéseket.

14. ábra. Az európai egyetemek koncepciója¹⁵

Az európai egyetemek koncepcióját először Emmanuel Macron fogalmazta meg a Sorbonne Egyetemen 2017. szeptember 26-án tartott beszédében, amelyben a francia elnök javasolta, hogy 2024-re jöjjön létre 20 európai egyetem hálózata. E felvetést követve, az Európai Tanács 2017. december 14-i következtetéseiben felszólította a tagállamokat, a Tanácsot és az Európai Bizottságot, hogy a jelzett időpontig hozzák létre a felsőoktatási intézmények alulról felfelé építkező hálózataiból álló „európai egyetemet”. A koncepció az Európai Oktatási Térség megteremtésére irányuló kezdeményezések egyike.

Az európai egyetemek lehetővé teszik, hogy a hallgatók különböző uniós országokban folytatott tanulmányaik kombinálásával szerezenek diplomát, és javítják a tagországok felsőoktatási intézményeinek versenyképességét.

A hálózatként működő európai egyetemek hosszú távú együttműködési terveket dolgoznak ki az oktatásban és kutatásban betöltött helyzetük javítása érdekében. Az „egyetemek” fogalmat tágan kell értelmezni, beleértve a felsőoktatási intézmények valamennyi típusát.

E szakmai kiválósági központok bevonhatják az oktatás és képzés, a kutatás és innováció helyi és regionális szereplőit és a vállalkozásokat is. Tevékenységük középpontjában a közös, transznacionális szakmai programok és képesítések fejlesztése áll.

További célkitűzések 2025-ig:

- közös, integrált, hosszú távú stratégia az oktatás terén, amely – lehetőség szerint – kapcsolódik a kutatáshoz, az innovációhoz, illetve az egész társadalomhoz;
- egy európai, egyetemközi „campus” létrehozása;
- a hallgatókból és a felsőoktatási szakemberekből álló, európai tudásteremtő csoportok létrehozása.

A szakmai kiválósági központok (Centres of Vocational Excellence, CoVEs) az EU szakképzési (VET) politikájának fontos elemei. A KA2 a következő programozási időszakban támogatni fogja a nemzeti szakképzési kiválósági központok transznacionális platformjainak fejlesztését, szorosan integrálva ezeket a helyi és regionális növekedési, innovációs és versenyképességi stratégiákba. E platformok összehozzák majd a gazdaságért és a fejlesztésért felelős ügynökségeket, önkormányzatokat az oktatási és szakképzési tevékenységeket szolgáltatókkal.

Az **Erasmus Mundus Közös Mesterképzések** (Erasmus Mundus Joint Master Degrees) keretében az európai felsőoktatási intézmények kimagasló színvonalú – közös, kettős vagy többes diplomához vezető – mesterképzéseket nyújtanak a világ minden tájáról érkező hallgatók számára. E támogatás célja, hogy elősegítse a kiválóság és a felsőoktatás nemzetközivé válását az oktatási intézmények közösen végrehajtott tanulmányi programjain keresztül.

<http://www.kaleidoscopehistory.hu>
Szalayné Kazay Ágnes

Az **innovációs partnerségek** Európa innovációs kapacitásának erősítését szolgálják, támaszkodva a jelenlegi programidőszakban létrejött tudás- és ágazati szakképzettség-fejlesztési szövetségekre. A tudásszövetségeket támogató intézkedések arra hivatottak, hogy elősegítsék a stratégiai együttműködést a kulcsszereplők között az oktatás és szakképzés, az üzleti vállalkozások és a kutatás – azaz a tudásháromszög – területén az innováció, valamint az oktatási és képzési rendszerek korszerűsítésének elősegítésére. Az ágazati szakképzettség-fejlesztési szövetségek egy adott ágazat egy vagy több foglalkozási területén segítik felszámolni a szakképzett munkaerő iránti hiányt a szükségletek és a készségek felméréseivel, a keresleti és a kínálati oldal közötti összhang megteremtésével.

Az **előrettekintést célzó projektek** finanszírozása az innováció, a kreativitás és az e-részvétel, valamint a társadalmi vállalkozói készség előmozdítását célozza az oktatás, képzés, az ifjúság és a sport különböző területein.

6.3. A szakpolitikai fejlesztés és együttműködés támogatása (KA3)

A 3. kulcsakció esetében nincsenek alapvető változások az Erasmus + programhoz képest. A KA3 az Unió szintjén folytatott politikai együttműködést finanszírozza majd, és hozzájárul az új, a modernizációt és reformokat eredményező politikák kidolgozásához az oktatás, képzés, az ifjúság és a sport területén. A tervezett intézkedések támogatást nyújtanak

- az európai politika fejlesztéséhez;
- az olyan uniós eszközökhöz és intézkedésekhez, amelyek a minőséget, az átláthatóságot, a képességek, készségek és képesítések elismerését erősítik, valamint
- a kulcsfontosságú, illetve nemzetközi szervezetekkel folytatott együttműködésekhez.

A bizottsági javaslat nagy hangsúlyt fektet az átláthatóság és a képességek, készségek és képesítések kölcsönös elismerésének erősítésére, megjegyezve, hogy leginkább a következő eszközök, eljárások és intézmények segítik e folyamatot:

- a képesítések és a szakmai alkalmasság átláthatóságának egységes uniós kerete;
- az európai képesítési keretrendszer;
- a szakképzés európai minőségbiztosítási referenciakerete;
- az európai szakképzési kreditrendszer;
- az európai kreditátviteli és -gyűjtési rendszer;
- az európai felsőoktatási minőségbiztosítási nyilvántartás;
- az Európai Felsőoktatási Minőségbiztosítási Szövetség;
- az Információs Központok Európai Hálózata;
- a Felsőfokú Tanulmányok és Oklevelek Elismerésével Foglalkozó Nemzeti Információs Központok, valamint
- az Euroguidance hálózatok.

Az Európai Tanácsnak a felsőfokú és a felső középfokú képesítések, valamint a külföldi tanulmányi időszakok eredményei automatikus, kölcsönös elismerésének ösztönzéséről szóló

<http://www.kaleidoscopehistory.hu>

Szalayné Kazay Ágnes

ajánlása részletesen leírja a fenti eszközök és intézmények szerepét, továbbá javaslatokat fogalmaz meg a tagállamok számára a 2025-ig megvalósítani tervezett intézkedések tartalmára.¹⁶ E kezdeményezés – a várakozások szerint – szintén hozzájárul majd az Európai Oktatási Térség megteremtéséhez.

6.4. Jean Monnet akciók

Ahogy már korábban szó volt róla, a Jean Monnet tevékenységeket a bizottsági javaslat az oktatási és képzési szektorhoz rendeli, és azokat a felsőoktatáson túlmutató, más oktatási és képzési területekre is bevezeti. E tevékenységek hatóköre a jövőben is kiterjed az egész világra, miközben egyes akciók korlátozódhatnak a tagállamokra, illetve a társult országokra. A cél továbbra is az EU oktatási rendszerének, az Unió integrációs törekvéseinek minél szélesebb körben történő megismertetése, tudatosítása, továbbá a tartalom- és oktatási eszköz-fejlesztés.

7. Összegzés

Az Európai Bizottságnak a teljesség igénye nélkül ismertetett javaslata a folytonosság fenntartásán alapuló változásnak tekinthető, hiszen a megelőző program, az Erasmus+ keretében létrehozott struktúrát, kulcsintézkedéseket, akciókat folytatja, illetve kiterjeszti (pl. a sport területére). Az újdonságok közül kiemelhetjük a tanulók egyéni mobilitásának ösztönzését, a hátrányos helyzetű személyek bevonásának bővítését, a kisléptékű partnerségek támogatását és az egyszerűbb adminisztratív eljárásokat. Utóbbiak célja egyértelműen a helyi és regionális sajátosságok figyelembevétele, a program megnyitása minél több résztvevő számára. Az Erasmus 2021-2027 nagy lépés lehet az Európai Oktatási Térség további erősítése és fejlesztése irányában. A folyamatosságot a javaslatban szereplő döntéshozatali eljárások is tükrözik, hiszen az éves munkaprogramokat végrehajtási aktusok keretében fogadják el. A következő 7 éves program tehát, ahogy a bizottsági tisztviselők gyakran hangoztatják:

"Evolution not revolution"

A fentiekben leírtak az Európai Bizottság javaslatát ismertetik, amelyet azóta megtárgyalt az Európai Tanács és a Parlament is. A koronavírus-járványt megelőző időszakban a Tanács és a Parlament egyaránt hangsúlyozta a program fontosságát és a költségvetés növelésének igényét. A világjárvány és a vele járó gazdasági visszaesés azonban átalakította a korábbi elképzeléseket. Mint ismeretes, az uniós állam- és kormányfők a 2020. júliusi csúcstalálkozó utolsó napján – maratoni ülés után – megállapodtak az új, 7 évre szóló uniós költségvetésről, valamint a 750 Mrd € összegű gazdasági helyreállítási alapról. A döntés „áldozatul esett” néhány, kiemelt terület finanszírozása, így a klímavédelemé, a kutatás-fejlesztésé és az Erasmus programé is.

Az Európai Parlament elnöke a megállapodást követően jelezte, hogy a Parlament nem ért egyet az érintett tevékenységekre fordítható összegek csökkentésével, hiszen az EU csak ezek segítségével készülhet fel a jövő kihívásaira. Az Európai Parlament végső döntését és az uniós költségvetés végleges számait jelen kézirat leadását követően fogjuk csak megismerni.

Irodalom

---

¹ Erasmus+ Programme Guide, az Erasmus+ program – Európai Bizottság által közzétett – útmutatója

Letöltés: 2020.08.19.

URL https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/programme-guide/part-a_en

² Javaslat az Európai Parlament és a Tanács rendeletére az „Erasmus” elnevezésű uniós oktatási, képzési, ifjúsági és sportprogram létrehozásáról és az 1288/2013/EU rendelet hatályon kívül helyezéséről. (EGT-vonatkozású szöveg) Brüsszel, 2018.5.30. COM(2018) 367 final 2018/0191(COD)

Letöltés: 2020.08.19.

URL <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/HTML/?uri=CELEX:52018PC0367&from=EN>

³ Erasmus+ and its predecessors: a life-changing experience for 10 million young Europeans. Az Európai Bizottság sajtóközleménye, 2020.01.28., Brüsszel

Letöltés: 2020.08.19.

URL https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_20_115

⁴ Befektetés az emberekbe: még jobbá válik az Erasmus program. Az Európai Bizottság kiadványa, 2018.05.

Letöltés: 2020.08.19.

URL https://ec.europa.eu/commission/sites/beta-political/files/budget-may2018-erasmusplus_hu.pdf

⁵ Erasmus 2021-2027 Infonote. A Lifelong Learning Platform (European Civil Society for Education) összefoglalója

Letöltés: 2020.08.19.

URL http://lllplatform.eu/lll/wp-content/uploads/2019/02/Infonote_new-Erasmus-proposal-2018.pdf

⁶ A költségvetéssel összefüggésben leírtak a hivatkozott bizottsági javaslatban foglaltak alapján készültek. A cikk írásakor még nem született végleges egyetértés, illetve döntés a többéves pénzügyi keretről, amely alapjaiban meghatározza majd az egyes területekre, akciókra fordítható összegeket.

⁷ Javaslat az Európai Parlament és a Tanács rendeletére az „Erasmus” elnevezésű uniós oktatási, képzési, ifjúsági és sportprogram létrehozásáról és az 1288/2013/EU rendelet hatályon kívül helyezéséről. (EGT-vonatkozású szöveg) Brüsszel, 2018.5.30. COM(2018) 367 final 2018/0191(COD): 14. cikk

Letöltés: 2020.08.19.

URL <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/HTML/?uri=CELEX:52018PC0367&from=EN>

⁸ Franke, M.: Commission’s proposal for Erasmus 2021-2027 – internal note. 2018.07.

Letöltés: 2020.08.19.

URL <https://research4committees.blog/2018/07/20/commissions-proposal-for-erasmus-2021-2027-internal-note/>

---

⁹ Franke, M.: Commission's proposal for Erasmus 2021-2027 – internal note. 2018.07.
Letöltés: 2020.08.19.

URL <https://research4committees.blog/2018/07/20/commissions-proposal-for-erasmus-2021-2027-internal-note/>

¹⁰ Erasmus 2021-2027 Infonote. A Lifelong Learning Platform (European Civil Society for Education) összefoglalója

Letöltés: 2020.08.19.

URL http://lllplatform.eu/lll/wp-content/uploads/2019/02/Infonote_new-Erasmus-proposal-2018.pdf

¹¹ Franke, M.: Commission's proposal for Erasmus 2021-2027 – internal note. 2018.07.

Letöltés: 2020.08.19.

URL <https://research4committees.blog/2018/07/20/commissions-proposal-for-erasmus-2021-2027-internal-note/>

¹² Commission staff working document: Main actions implementing the Erasmus Programme; Accompanying the document Proposal for a Regulation of the European Parliament and of the Council establishing 'Erasmus': the Union programme for education, training, youth and sport and repealing Regulation (EU) 1288/2013; Brussels, 30.5.2018 SWD(2018) 276 final

Letöltés: 2020.08.19.

URL https://ec.europa.eu/commission/sites/beta-political/files/budget-may2018-actions-erasmus-programme-swd_en.pdf

¹³ DiscoverEU. Az Európai Ifjúsági Portál ismertetése a DiscoverEU kezdeményezésről.

Letöltés: 2020.08.19.

URL https://europa.eu/youth/discovereu_hu

¹⁴ European Student Card Initiative, az Európai Bizottság ismertetése az Európai diákigazolvány kezdeményezéséről. Education in the EU. Az Európai Bizottság hivatalos honlapja az oktatás területén

Letöltés: 2020.08.19.

URL https://ec.europa.eu/education/education-in-the-eu/european-student-card-initiative_en

¹⁵ Erasmus+ Programme Guide, az Erasmus+ program – Európai Bizottság által közzétett – útmutatója

Letöltés: 2020.08.19.

URL https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/programme-guide/part-b/three-key-actions/key-action-2/european-universities_hu

¹⁶ Council Recommendation of 26 November 2018 on promoting automatic mutual recognition of higher education and upper secondary education and training qualifications and the outcomes of learning periods abroad. (2018/C 444/01). 2018.12.10.

Letöltés: 2020.08.19.

URL [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:32018H1210\(01\)](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:32018H1210(01))